

TEZĂUR LITURGIC
10 DECEMBRIE

VIATA
SF. CUVIOS
TOMA
DE FOURKINOS
DE LA
KIMINA BITINIEI

ATENA, 2020

SAINT THOMAS DEPHOURKENOS

Edition: SynaxCP 293-298

[p. 293-294]

Θωμᾶ Δεφουρκινοῦ. οὗτος ὁ ἱερός Θωμᾶς πατρίδα ἔσχε τὴν εἰς πρόποδας τοῦ Κυμναίου ὄρους γῆν ἀποφέρουσαν, γεννήτορες δὲ τούτῳ ἰδιῶταί τινες καὶ ἐν αὐταρκείᾳ βιοῦντες. πάντων δὲ καταφρονήσας ἔτι σφριγῶν καὶ ἀκμάζων τὴν ἡλικίαν, τὸν τῶν μοναχῶν παρεζήλωσε βίον. εἰωθὼς γὰρ νηπιόθεν τοῖς σεμνείοις παραβάλλειν σὺν τῷ πατρὶ, ἐνὶ τῶν ἱερῶν καταγωγίων συναρμολογηθεῖς παιδοτρίβη εἰς ἄσκησιν γραμμάτων πρῶτον ἐκδίδοται. καὶ ἐν ὀλίγῳ τὸ τε ψαλτήριον, τοὺς ἱεροὺς ἀποστολικοὺς λόγους καὶ λοιπὴν πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ἀκολουθίαν διέλαβε. τὰ μὲν δὴ πρῶτα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον καὶ τοῦ καθ' ἀρετὴν βίου τὰ λήϊα ἐντεῦθεν ἀρχὴν τοῦ προκόπτειν εἰλήφασιν. ἐπεὶ δὲ πρὸς ἡλικίαν ὁ παῖς μετεπλάττετο, τὸ ἀγγελικὸν ἡμφιάσατο σχῆμα καὶ πρὸς τοὺς κατ' ἐχθρῶν ἀγῶνας ἀμεταστρεπτὶ ἐχώρει, καὶ κάλλος τῆς ψυχῆς τῶν ἀρετῶν τοῖς χρώμασιν ἀναμορφώσάμενος, ὡς εἰκόνισμα θεῖον τοῖς ὀρῶσιν ἐδείκνυτο. τότε περίδοξός τις τῶν τοῦ Βυζαντίου μεγιστάνων ἐν τῷ πρὸς Σάγγαριν ποταμῷ φροντιστήριον ἐδείματο· ὄνομα τῷ ἀρχοντι Γαλολήκτη. καὶ τῷ ἐκεῖσε ἐπισκόπῳ περὶ τούτου κοινολογησάμενος, τῶν ὑπ' αὐτὸν μοναστήριων ἐλλογίμους ἐπιλέξασθαι ἡξίου, εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ καινουργηθέντος σεμνείου·

καὶ τὸν μακάριον εὐθὺς Θωμᾶν ὡς περιβόητον ἄνδρα καὶ ἀκριβῆ κανόνα τῆς ἐγκρατείας ἠγεῖσθαι τῶν συνεληλυθότων ὁ ἐπίσκοπος συνεβούλευε.

καὶ δὴ ταύτην εὐφυῶς ἐπὶ χρόνους ἰθύνας, ὅσον αὐτὸς ἐκρύπτετο ταπεινούμενος, τοσοῦτον ὡς ποικίλης ἀρετῆς καταγώγιον πᾶσιν ἐγνωρίζετο. ὡς δὲ λοιπὸν δι' ὄχλου ὑπὸ τῶν παραβαλλόντων ἐγένετο, ἐδυσχέραιναν ἐπὶ τούτῳ, καὶ τί μηχανᾶται

[p. 295-296] περισκοπήσας τῆς ἀδελφότητος τὸν ἐξαιρετόν, ἠγεῖσθαι τοῦτον διακελευσάμενος τοῖς λοιποῖς τῶν ἀδελφῶν, αὐτὸς ἐφοδιασθεὶς ταῖς εὐχαῖς, ὑπώρειαν εὐρῶν ἡσυχίας ἀρμόδιον, μονώτατος ἐν αὐτῇ εἰσοικίζεται. ἀλλ' ἐπεὶ τὸν νομέα ἐξήτουν τὰ πρόβατα, τοὺς λόφους καὶ τὰς ὑπωρείας οὐκ ἐνεδίδοσαν ἐρευνῶντες, ἕως οὗ πρὸς αὐτὴν τὴν ὑπώρειαν αἴθριον τὸν πατέρα κατέλαβον. καὶ τῶν χειμερινῶν νιφάδων τὸ δριμὺ λογισάμενοι καὶ τῶν θερινῶν καύσεων τὸ φλογῶδες τὸν πατέρα ἐξελιπάρουν, «ἵνα τί σκληροτέραις ἀγωγαῖς σεαυτόν» λέγοντες, «κατατρύχεις, μὴ λογισάμενος τῆς ἐκ χοῶς ἡμῶν διαπλάσεως τὴν ἀσθένειαν, ὡς ἐν ταῖς δυσκρασίαις ἐτοίμως εἴωθε διαλύεσθαι» καὶ μόλις ποτὲ τούτων συνθέμενος τῇ βουλῇ, μικρὸν γενέσθαι παρηγγύα μοναχοῖς αὐτῷ καταγώγιον. καὶ τούτου περαιωθέντος, ἐν τῷ κυριακῷ μόνος ὑπεισελθὼν, τοῖς γόνασιν ὑποκλίνας πρὸς τοῦδαφος, «τοὺς πρὸς τὴν σὴν εὐαρέστησιν, κύριε, πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους ἄνδρας παραγενέσθαι ἀξίωσον» ἔλεγε. καὶ δὴ ὡς ἐξ ἀποστολῆς

τότε τινές πρὸς αὐτὸν εὐλαβέστατοι προσέβαλον κοσμικοί, ἀποκείρεσθαι δυσωποῦντες καὶ συνδιάγειν αὐτῷ εἰς ὑπακοήν. τούτους ὡς πρὸς κυρίου ἐλθόντας τὴν ἱερὰν στολὴν ἀμφιέννυσι· καὶ ὡς τοὺς πρώτους τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, τὸν μὲν Ἰωάννην ἐκάλεσε, τὸν δὲ Πέτρον· καὶ σὺν αὐτοῖς τὰς δεήσεις ἐπιπονωτέρας ἐποιεῖτο πρὸς κύριον. ἀλλ' οὐκ ἔφερον ἐπὶ πολὺ ὁ καινουργὸς τῆς κακίας ὄραν ἠττωμένας τὰς τῆς πονηρίας αὐτοῦ ἐμβολάς. καὶ πρῶτον τούτῳ πλήθος ἐπιρρίπτει κωνῶπων, ὡς μήτε πρὸς βραχὺ ταύτας ὑπενδοῦναι τῷ γέροντι, ἀλλὰ καὶ κοιταζομένῳ <ὡς> σκόλοπες ἐπετίθεντο καὶ ἀνισταμένῳ εἰς προσευκὴν διὰ τῶν χειλέων πρὸς τὸν γαργαρεῶνα εἰσέδυνον· εἰ δὲ που καὶ τὴν βίαν τῆς φύσεως δι' εὐτελοῦς παρηγόρει τροφῆς, κωνῶπων πλήρες τὸ προσαγόμενον ἦν. καὶ τούτοις ἐπὶ τρισὶν ὅλοις ἔτεσιν διακαρτερῶν ἀγεννῶς, οὐκ ἐστέναζεν, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστῶν, λύσιν πρὸς κυρίου τῶν ἀνιαρῶν ἐπεζῆτει. ἀλλ' ὁψέ ποτε τῆς ἀποχῆς τῶν κωνῶπων οἰκονομηθείσης ἐκ θεοῦ, μυῖαι εὐμεγέθεις ἐπανίστανται τῷ πατρὶ τὴν ἐκ τῆς ἐγκρατείας αὐτῷ δαπανηθεῖσαν δорὰν ὡς ἠκονημένα βέλη κατατιπρώσκουσαι. ταύτας δὲ πάλιν διαδεξάμενοι μύρμηκες, ἐν τοσοῦτοις χρόνοις τῷ ἀθλητῇ παρατάσσονται, ἀδεῶς αὐτῷ κατ' ὀφθαλμῶν καὶ τῶν μυκτῆρων ἐπιρριπτούμενοι. ἀλλ' ἐπεὶ ὥσπερ τινὰ δρῦν τοῦτον ἀμετάκλιτον ἔβλεπεν ὁ πειράζων, ὡς μιᾶς ἡμέρας τὰς ἐπὶ χρόνοις ἐννέα λογισθῆναι οἱ τῶν ἀλγεινῶν ἐπιφοράς, ἐπιμανέστερον μᾶλλον αὐτῷ

ἐπιτίθεται. καὶ ἐπεὶ ὁ πανοῦργος οὐ πρὸς τὴν ἐκ
 πλευρᾶς ἀχθεῖσαν εἰδῶς ἔχειν τὴν μάχην, ἀλλ' ὡς ἐπ'
 αὐτὸν τὸν ἐν εἰκόνι καὶ χειρὶ τιμηθέντα θεοῦ, οὐ μόνον
 πρὸς τὴν συμπλοκὴν τῆς μάχης παρασκευάζεται,
 ἀλλὰ πάντας τοὺς ὑπ' αὐτὸν συναγαγὼν ὄφεις,
 ἐπεμβαίνει τῷ μακαρίῳ. εἰπεῖν δὲ πρᾶγμα ὁ λόγος
 ἐπείγεται ὡς δυσέφικτον τοῖς πολλοῖς· οὐκ ἦν γὰρ
 εἶδος ὀράσεως τῷ πατρὶ ὃ μὴ μορφὴ ὄψεως αὐτῷ
 ἐπεφαινετο· ἀλλ' ὅποι δῆποτε περιφερόμενος ἴστατο,
 εἴτε χρειωδῶς τῇ ἀφῆ κατελάμβανε τι, ἐν αὐτῷ τῷ
 σκεύει καὶ ὄφεις ἀνεκαλύπτετο· καὶ τοῦτο οὐκ ἅπαξ ἢ
 δῖς, ἀλλὰ δι' ὅλου, καὶ οὐκ ἐνὶ χρόνῳ ἢ δυσὶν ἀλλ' ἐν
 ὅλοις ἔνδεκα ἔτεσι πειραζόμενος ὑπὸ τῶν ὄφεων, οὐκ
 ἐνάρκησεν· ὁσάκις γὰρ αὐτῷ ἀνακλιθῆναι τῇ κατὰ
 συνήθειαν κλίνῃ ἔδοξεν, ἐκατέρωθεν καὶ ὄφεις
 συνανεκλίνοντο. ἀλλὰ τούτων ἀβλαβῆς τῇ προμηθεῖα
 τῆς προνοίας διεφυλάττετο. τούτῳ ποτὲ τὴν
 ἀναίμακτον ἐπιτελοῦντι λατρείαν καὶ ἤδη λοιπὸν πρὸς
 τὸ τέλος τῆς ἱερουργίας λαχόντι, δράκων ἐρπύσας
 ποθὲν φοβερὸς τὴν κόγκην τοῦ εὐκτηρίου
 περιεζώσατο. τῷ συμπονοῦντι δὲ τῷ πατρὶ ἀδελφῷ
 πρὸς τὴν τῆς ἱερουργίας διακονίαν, τότε εἰς τὴν τοῦ
 εὐκράτου προσκομιδὴν ἐξελθόντι, τῆς κό<γ>χης
 ἀπορραγὲν τὸ θηρίον, παρὰ τῇ φλιᾷ πεσὸν τῆς εἰσόδου
 ὡς βοῦς, ξένον ἐδείκνυτο θέαμα. ὡς δὲ τὸ πρὸς
 σύνηθες τῶν μυστηρίων περάνας ὁ ἱερεὺς τοῦ
 διαδότου τοῦ εὐκράτου ἐπιχρονίζοντος ἦσθετο, ὡς
 πρὸς αὐτὸν ἀπιδεῖν βουλευθεὶς ἐωράκει τὸν μὲν θῆρα

τῆ φλιᾶ ἐπικείμενον, τὸν δὲ διακονητὴν ὑπότρομον [297-298] ἐστῶτα, πλήρης γενόμενος πνεύματος· «εἴσελθε, καὶ μὴ διακριθῆς» φήσας τῷ ἀδελφῷ, αὐτὸς ἀπερισπάστως τὴν προσκομιδὴν ἐπετέλει. τῆ παραθέσει δὲ τοῦ πατρὸς ἐκεῖνος ἀναθαρρήσας, ὡς ὑπόπτερος ὑπερβὰς τοῦ θηρός, πρὸς τὸν καλέσαντα εἴσεισι. καὶ τῆς ἱερᾶς τελεσθείσης μυσταγωγίας, ὁ ἱερεὺς πρὸς τὸν θῆρα, μήπω τὴν στολὴν ὑπαλλάξας, ἀτρέμας ἔξεισι προσειπών· «εἰ πρὸς τὸ τέλος ἔχεις τῆ τοῦ θεοῦ μου προνοία, ὃ θηρίον, ἐπακολουθεῖ μοι.» καὶ πρὸς τὸ ἄκρον τοῖς ὁδοῦσι φελονίου ὁ θῆρ ἐπικατασχών, συρόμενος εἴλκετο· καὶ ὡσεὶ τόξου βολὴν ὁ πατὴρ ἀποδιαστὰς καὶ πρὸς τινὰ γενόμενος φάραγγα, λόφων ἐξ ἑκατέρου τούτῳ παρακειμένων, ἔστη πρὸς προσευχὴν καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις τελευταῖον καὶ τοῦτο προσειπών· «ὁ ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων τοὺς εἰς σὲ πιστεύοντας πατεῖν εἰρηκῶς, εὐδόκησον κάμῃ τὸν ἐλάχιστον, κύριε, ἐπὶ τοῦδε τοῦ φάραγγος ἐπάνω τοῦ θηρός γενέσθαι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.» καὶ ὡς τοῦτο εἴρηκεν, ὑψωθὲν τὸ θηρίον κατεσπάσθη ὑπὸ τὸ χάσμα καὶ σὺν αὐτῷ ἑκάτεροι συνέπεσον οἱ βουνοὶ ὡς, τοῦ φάραγγος ἀναγεμισθέντος, πεδιάδα τόπον γενέσθαι. ὁ γοῦν γέρων εὐχαριστήσας τῷ θεῷ, τὸ κελλίον κατέλαβε καὶ τότε ἐξαισίον τέρας ἐδείκνυτο. οἱ ὑπὸ τὴν κέλλαν γὰρ ἐμφωλεύοντες ὄφεις καὶ τὸν ἅγιον ἐπὶ τοσοῦτοις ἔτεσιν ἐπαλγύνοντες, ὡς τὸ τούτου δεδοξασμένον εἶδον πρόσωπον οἷα πυρὸς μὴ φέροντες τὴν κατάκαυσιν, ἄρδην ἀποδιδράσκουσιν εἰς τὸν τοῦ

κωνευθέντος δράκοντος χῶρον· καὶ προνοία θεοῦ πάντες, εἰς πλῆθος ἄπειρον ὄντες, ἀπώλοντο· πτηνὰ γὰρ ποθεν τότε κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὄφρων ὡς ἐξ ἀποστολῆς ἰπτάμενα, τοὺς τεθνεῶτας ὄφεις κατάβρωμα ποιησάμενα, ὤχοντο. ἔκτοτε τῶν πειρασμῶν ἀνεθείς ὁ πατήρ, χάριν ἰαμάτων ἐκ θεοῦ καὶ προρρήσεων εἴληφε, καὶ μᾶλλον ταῖς σκληροτέραις ἀγωγαῖς ἑαυτὸν προσηρέθιζε. ἐπεὶ δὲ τῆς ἡσυχίας ἦρα, ὡς πρὸς αὐτὸν πολλοὺς ἑώρα τοὺς παραβάλλοντας, ἐπὶ τὰ ἐρημικώτερα τῶν ὀρέων μεταναστεύειν ᾤθη. καὶ τὸν μὲν Ἰωάννην ἠγεῖσθαι τῶν ἀδελφῶν τῆς μονῆς διαταξάμενος, τῷ Πέτρῳ τὴν τοῦ δοθησομένου διορατικοῦ χάριν προδιεσάφησεν. οὗ γενομένου, ἡ προφητεία τοῦ πατρὸς οὐ διήμαρτεν. ὁμως εἰς ἓν κωρήσαντες τῶν τούτου προρρήσεων, ὡς ἐκ κρασπέδου τοῖς φιλοπονεῖν αἰρουμένοις τὸ ὄλον δείξωμεν ὕφασμα. τούτῳ ποτὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων εὐσεβέστατος ἄναξ Λέων, ὁ τοῦ Βασιλείου υἱός, τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀναφυὲν συγγραψάμενος καὶ σφραγίσας, ἐξαπέστειλε τοῦ σκοποῦ τὴν λύσιν ἐπιζητῶν. ὡς δὲ τὸν τοῦ γραμματείου ἄγγελον πρὸς τῆ φλιᾶ τῆς κέλλης ἦσθετο γεγονότα, ἔξω τοῦτον προσυπαντήσας, ἕτερον τῆ χειρὶ ἐσφραγισμένον ἔχων πιττάκιον, «δέξαι τοῦτο, ἀδελφέ,» εἶπε, «καὶ πρὸς τὸν ἀποστείλαντά σε ὑπόστρεφε.» ἐπὶ τούτῳ καταπλαγεὶς ὁ τὸ βασιλικὸν ἐπιφερόμενος γραμματεῖον, «ἄρά γε, πάτερ,» ἔφη, «καὶ τι τῷ ἀποστείλαντι πρὸς τὴν λύσιν τοῦ ζητουμένου ἐρῶ, ἐπεὶ τὸ προκομισθὲν οὐκ

ἀπειληφας» καὶ ὁ πατήρ· «τῷ θεῷ περὶ τούτου μελήσει.» τότε λαβὼν τὸ πιττάκιον τοῦ πατρὸς, πρὸς τὸν ἀποστείλαντα ἐπανερχεται. καὶ δῆλα ποιήσας τὰ ἐπακολουθήσαντα τῷ κρατοῦντι ἐξέπληξεν αὐτόν. ὅτε δὲ καὶ τὴν τῆς γραφῆς γεγεννημένην ἔκβασιν τῆς τοῦ γέροντος προφητείας ὁ κρατῶν ἐθέασατο, πάση μηχανῇ ἐχρήσατο θεάσασθαι αὐτόν. ὁ δὲ ἀφιλόκοσμος καὶ ταπεινόνους ὢν, ἀντιμηχανευσάμενος εὐφυῶς, οὐ συνεχώρησε τοῦτο γενέσθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὀλίγα καὶ ἐκ τῶν τούτου μαθητῶν καὶ ἐν ἐσχάτοις καιροῖς· ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανεέλθωμεν. ὁ ἡγιασμένος οὖν Θωμᾶς ἐπεὶ καλῶς τὰ τῆς ποιίμνης διέθετο, τῶν ἐκεῖσε ἀπάρας, δύσβατον καὶ ἀδιόδευτον χῶρον καταλαβὼν, ὡς στρουθίον μονώτατον ἐν αὐτῷ εἰσοικίζεται, ἀπρόϊτος διελθὼν τῶν νησιῶν τὴν περίοδον. εἰ δὲ τι ψυχῆς φέρον ἀδελφῶν ἐπισυνέβη τὸν κίνδυνον, διὰ μακροῦ τοῦ χρόνου τούτους ἐπισκεπτόμενος, τὰ πρὸς σωτηρίαν ἀνεδίδου· καὶ πάλιν ὡς ἀναψυχὴν εἰς τὸν δύσβατον χῶρον ἀνέτρεχεν. οὕτως ἐπὶ πλείστους χρόνους διαρκέσας καὶ ἐν γῆρα πῖονι γεγονώς, μικρὸν τὸ σῶμα τρυχωθεὶς, εἰς χεῖρας θεοῦ τὴν ψυχὴν ἐναπέθετο.

